

Instrukcja dla realizatora badania w klasach I – III szkół podstawowych

Ćwiczenie „Ruchoma tarcza”

Celem badania jest poznanie sposobu w jaki uczniowie postrzegają sytuację w klasie, ich stosunku do szkoły i uczenia się.

Przygotowanie miejsca do badania: Pomieszczenie, w którym realizowane jest badanie powinno stwarzać możliwość swobodnego poruszania się po nim. Może to być sala lekcyjna, sala gimnastyczna, hol, świetlica, stołówka. W pomieszczeniu, w którym znajdują się stoły lub ławki powinny być one wcześniej odsunięte w taki sposób, aby uczniowie mogli się po nim swobodnie poruszać lub wyniesione.

Materiały: Kartki papieru A4 z napisanymi (wydrukowanymi pytaniami). Notatnik nauczyciela (Arkusze odpowiedzi dla klasy do ćwiczenia „Ruchoma tarcza”).

Czas: 20 minut

Przebieg badania

1. Na środku pomieszczenia (wolnej przestrzeni) ustawiamy jakiś przedmiot (np. krzesło, kwiatka) lub kładziemy kartkę papieru. Wyjaśniamy uczniom, że to miejsce jest środkiem tarczy do strzelania (*można zapytać uczniów, jak wygląda tarcza strzelnicza, pokazać rysunek tarczy, zapytać, co oznacza, kiedy trafimy w sam środek, a co kiedy od środka się oddalamy – prosimy kilku uczniów o wyjaśnienie*).
2. Wyjaśniamy, na czym będzie polegało zadanie. **„Będę czytał/a na głos stwierdzenia na temat uczniów i szkoły. Waszym zadaniem jest wybrać dla siebie miejsce w klasie (lub innym pomieszczeniu, w którym prowadzone jest badanie np. świetlicy) w takiej odległości do krzesła (kwiatka, kartki) jak bardzo zgadzacie się z tym stwierdzeniem. Jeśli się zgadzacie, to stajecie przy krześle, jeśli się trochę nie zgadzacie to oddalacie się od krzesła, a jeśli zupełnie się nie zgadzacie, to stajecie blisko ściany. Każdy wybiera miejsce sam, tak, jak chce odpowiedzieć na pytanie, nie patrząc, gdzie stają inni”**.
3. Ćwiczenie sposobu rozumienia zadania. Pierwszy (ćwiczeniowy) arkusz kładziemy na krześle i czytamy: **lubię jeść zupy**. Uczniowie zajmują miejsca. Następnie pytamy uczniów (przynajmniej 4-5): **„z jakiego powodu wybrałeś to miejsce?”**. Ważne jest aby zapytać o to uczniów, którzy zajęli miejsca w różnych odległościach od środka tarczy (krzesła lub innego przedmiotu). Jeśli prowadzący ma wątpliwości czy uczniowie dobrze zrozumieli zasady, można je wyjaśnić i/lub zadać dodatkowe pytanie: ...
4. Właściwa część badania (arkusze: *Lubię chodzić do szkoły, W szkole czuję się bezpiecznie, Lubię się uczyć, Lubię kolegów/koleżanki z mojej klasy, Lubię moich nauczycieli*):
 - a. Kładziemy pierwszy właściwy arkusz na krześle i przypominamy instrukcję. Kiedy uczniowie zajmą wybrane przez siebie miejsca pytamy kilku uczniów (4-5), którzy zajęli miejsca w różnej odległości: **„z jakiego powodu wybrałeś to miejsce?”**

- b. Pytamy o to, czy ktoś jeszcze chciałby powiedzieć o powodach, dla których zajął swoje miejsce. Nagrywamy lub zapisujemy odpowiedzi uczniów na arkuszu. Pomocne może być również **sfotografowanie sposobu, w jaki uczniowie ustawili się do środka** (stwierdzenia). Dokumentacja fotograficzna pozwoli na właściwe zapisanie wyników.
 - c. **Następnie w podobny sposób postępujemy z kolejnymi arkuszami.** Ważne jest, aby w miarę możliwości za każdym razem pytać różnych uczniów.
5. Na zakończenie możemy zaproponować uczniom, aby zaproponowali swoje 2-3 stwierdzenia i w analogiczny sposób przeprowadzamy ćwiczenie.

Idea badania – Stwierdzenie *Lubię jeść zupy*

Szkoła

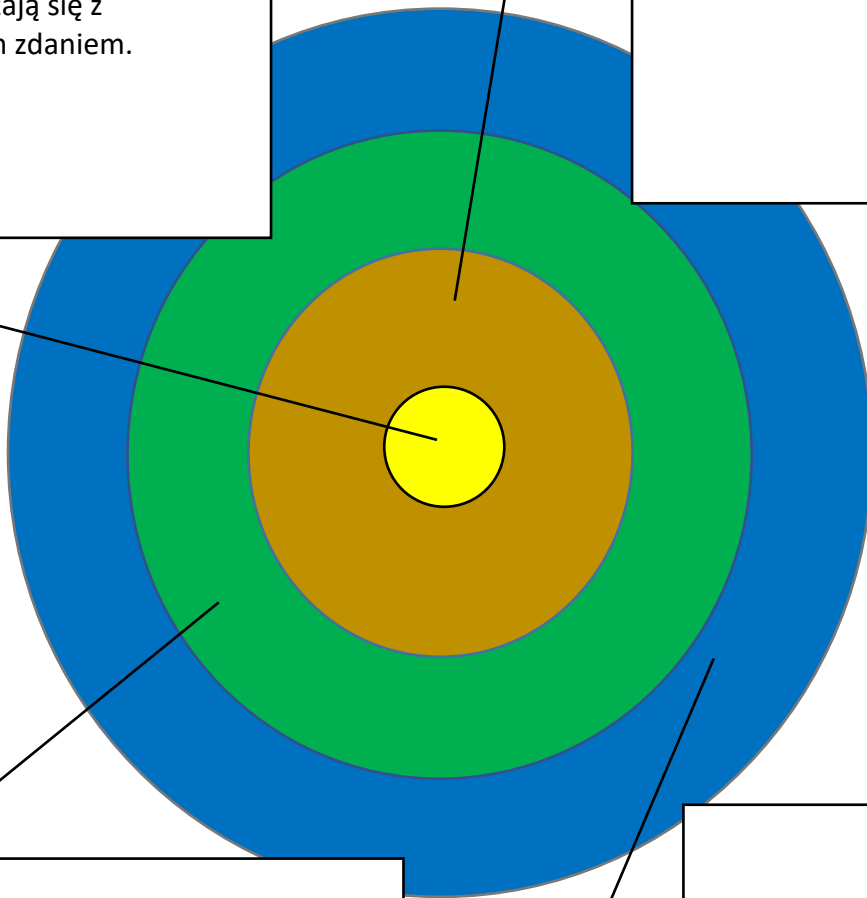
Klasa Data

1. Wypowiedzi uczniów, którzy stanęli najbliżej środka tarczy – w pełni zgadzają się z przeczytanym zdaniem.

2. Wypowiedzi uczniów, którzy stanęli blisko środka tarczy – częściowo zgadzają się z przeczytanym zdaniem.

3. Wypowiedzi uczniów, którzy stanęli daleko od środka tarczy – raczej nie zgadzają się z przeczytanym zdaniem.

4. Wypowiedzi uczniów, którzy stanęli najdalej od środka tarczy – zupełnie nie zgadzają się z przeczytanym zdaniem.

Stwierdzenia (znajdujące się na kolejnych arkuszach do wydrukowania):

- Lubię chodzić do szkoły
- W szkole czuję się bezpiecznie
- Lubię się uczyć
- Lubię kolegów/koleżanki z mojej klasy
- Lubię moich nauczycieli

Instrukcja zapisu danych:

W Arkuszu badania należy zapisać **dla każdego z uczniów** gdzie stanął w odległości od tarczy w kategoriach:

- 1 - środek**
- 2 - blisko środka**
- 3 - daleko od środka**
- 4 - najdalej od środka**

Należy zapisać wypowiedzi tych uczniów, którzy sami je spontanicznie podali lub zostali zapytani, notując, które dziecko udzieliło danej wypowiedzi.

Można nagrać wypowiedzi dzieci dyktafonem lub telefonem, wypowiadając imię i nazwisko dziecka i powtarzając dosłownie jego wypowiedź, a po zakończeniu badania w klasie wpisać je z nagrania do arkusza odpowiedzi.

**Lubię chodzić do
szkoły**

**W szkole czuję się
bezpiecznie**

Lubię się uczyć

**Lubię
kolegów/koleżanki z
mojej klasy**

**Lubię moich
nauczycieli**

Lubię jeść zupy